

■ *Det fossile vidnesbyrd*

Mellemformer mangler mestendels

Abemennesker

Nogle arter er tæt på at uddø. Heldigvis.

Heldigvis?! – Jo, de “arter” jeg tænker på, er rækken af såkaldte *missing links* (på alm. dansk: mellemformer) der påstås at forbinde mennesket evolutionært med en dyrisk fortid, de såkaldte abemennesker. Det er desværre ikke lykkedes at få dem kvalt ved fødslen, men med dagens *viden* er det på høje tid at få dem aflivet. Godt & grundigt!

Med den danske forkærlighed for engelsk i hverdagssproget havde Nationalmusset for år tilbage en kæmpeudstilling hvor man viste alt folket hvordan menneskets evolution er foregået. Påstod man. Den hed: *Missing Links – alive! Fra abe til menneske?* – Udstillingen har også været i Aarhus i 90'erne, på Moesgaard Museum, i samarbejde med Aarhus Universitet. (Se <http://www.hum.au.dk/nyheder/humavis/arkiv/nr20/linkaliv.htm>)

Ret så manipulerende

Jeg tror aldrig jeg har set noget så manipulerende som denne udstilling. Formodninger og rene gætterier blev i “levende tableauer” fremstillet som den skindbarlige(!) sandhed. Her havde man virkelig solgt *skindet* før bjørnen var skudt. De mest fragmentariske knoglefund der ikke er meget kød på i sig selv, var blevet udstyret med *både* kød og hud eller dyreskind – alt afhængigt af hvor primitivt dette fortidsvæsen nu skulle præsenteres for at passe ind i tankegangen. Se side 29!

Det var således ikke nemt for museumsgæsten at se at mange af rekonstruktionerne (de fleste?!) er baseret på *et meget mangelfuldt fundmateriale + temmelig vide fortolkninger*. Den forudsætningsløse iagttagelse havde dermed ikke meget at stille op til sit forsvar. For hvordan skulle han kunne vide at han her stod over for en ren ideologisk nedtromling af enhver betænkelighed ved sagsfremstillingen? *Sandheden* var fundet! og blev præsenteret i al sin rørende storslåethed. Uden tvivl!

Med de seneste fund af menneskefossiler i Georgien (se næste artikel *Nye fund kapper grenene ...*) er hele korthuset faldet sammen som ét stort illusionsnummer. Det må være lidt af en bét for Nationalmuseets OG Aarhus Universitets troværdighed. Men i stedet for at erkende bommerten, skal man selvfølgelig nok sno sig uden om den gode forklaring på hvordan man i dén grad kan misbruge forskningsmidler på så tynd en kop te.

Så i dag kunne man passende kalde den stort anlagte udstilling *Missing Links – Missing!* eller endnu bedre, bruge vores sjællandske overskrift. Den er da til at forstå.

For at “menneskets udviklingshistorie” vitterligt ér en tynd kop te, er vi et par stykker der har været overbevist om længe.

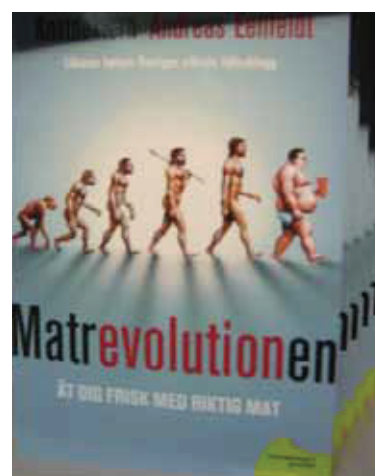
Som Mats Molén (fra ORIGOs svenske søsterorganisation *Genesis*) har sagt det: »Det mest suggestive ved hele evolutions-teorien, dét som har overbevist de fleste mennesker, er dér hvor man viser en række abelignende væsner som rejser sig mere og

mere op, og som til sidst bliver til et menneske. Dette område er nok det mest kontroversielle inden for seriøs forskning.» (Se illustrationen *Det ultimative Ikon* side 3 i dette temanummer)

For som det siges i *Evolutionens Ikoner*, side 188, i et citat af F. Clark Howell, evolutionsbiolog ved Berkeley: “Der findes ingen omfattende teori om [den menneskelige] evolution ... Det har der desværre i virkeligheden aldrig rigtig været.”

Det ultimative ikon på en madbog.

I dag er der ingen tvivl, ikke den mindste, om at her præsenteres sandheden om menneskets fortid. Sandheden er så fastslået at man længe har lavet grin med den. Som det ses af denne bog, fundet i et svensk supermarked. Eget foto.

Gå til kilderne

Tilbage i 1968, dengang da de franske studenter var i gang med et oprør som spredte sig ud over verden, var jeg i gang med et andet oprør, nemlig mit eget private oprør mod misinformation når det gælder menneskets stilling i verden. Meget af det man i gymnasiet havde lært om evolutionsteori, var man (naturligvis) overbevist om stod til troende. Men på et tidspunkt efter '68 blev jeg provokeret til at “gå tilbage til kilderne”. Jeg ville finde ud af hvad der var fup, og hvad der var fakta om lærebøgernes “mellemformer”. Det vil sige at jeg fik fat i “darwinismens udsendte” Dubois’ originalartikel om Javamanden (med uvurderlig hjælp af Hjørring Folkebibliotek; det kunne skaffe “hvad som helst” hjem til mig og min nysgerighed); et fund der senere uden videre er blevet forfremmet til *Homo erectus*, og hvor alle har glemt den oprindelige historie om denne mellemforms fantastiske (læs: fantasifulde) tilblivelse.

Læs gerne om hvor lidt kød der er på dét ben i min artikel “Opfindelsen af en overgangsform mellem menneske og dyr” i Origo 85 fra okt. 2003. Den er stadig aktuel, utroligt nok. (Se <http://skabelse.dk/articles/854.pdf>)

Hvad vi véd – og har vidst længe

Som det også konstateres i *Evolutionens Ikoner*, side 187:

Menneskeslægten har naturligvis en historie. Der er blevet fundet mange fossiler som ser ud til at være ægte, og mange af dem har træk som er abelignende, og andre som er

menneskelignende. Det kan alle palæantropologer uden tvivl være enige om. Når det gælder rekonstruktion af hele individer eller menneskets evolutionshistorie, er det imidlertid svært at finde enighed. Et område hvor der hersker uenighed, er hvor mange arter af menneskelignende aber eller abelignende mennesker der har eksisteret samtidigt på et givet tidspunkt. Der er forskere som har tendens til at gruppere alle eksemplarer i én eller få arter, og andre opdeler dem i mange flere.»

Det tør vist være sagen i en nøddeskal. I jagten på mellemformer er enhver lille forskel i de fund man har gjort, udråbt som artsbestemmende. Især hjernestørrelsen har været genstand for de mest fantastiske forestillinger – uden man har gjort sig den ulejlighed at se på hvordan variationen i hjernestørrelse og -form er i Jordens befolkning i dag; en befolkning som i jødisk-kristen tradition fra første begyndelse har været betragtet som én og samme art.

Aber OG mennesker

Lad os lige repetere hvad vi længe har oplyst om i Origo og vores svenske søsterorganisation Genesis, nemlig at mellemformer, *missing links*, hele tiden har glimret ved deres fravær.

Homo sapiens – det tænkende menneske

Homo = menneske; **erectus** = det opretstående

Australopithecus – Sydaben, jf. Australien = kontinentet mod syd

Her vil vi ganske kort konstatere at den store gruppe "forfædre" som har det videnskabelige navn *Australopithecus* [udtales: au-stal-o-pi-te-kus] mest af alt ligner de nulevende store aber. Skelettet fra det væsen som kaldes Lucy, ser ud som en nulevende dværgchimpanse, og "hun" var desuden formodentlig en han!

Og at den mellemform man kalder *Homo erectus*, ser fuldstændig ud som nutidsmennesker fra halsen og nedefter. Selv om hovedet på *Homo erectus* er lidt anderledes formet end hos de fleste af os, med fx lav pande og øjenbrynsbuer, finder man faktisk samme træk hos mange nulevende mennesker. Det opdagede jeg selv engang jeg kom forbi Øm Kloster ved Silkeborgsøerne. Her kan man se meget forskellige kranier af middelaldermennesker udstillet. – Og sidst jeg hørte nyt fra Jelling (2014), blev et kranium "med kraftige øjenbrynsbuer" omtalt.

Vi kan derfor ganske enkelt sortere de fund man har gjort af "abemennesker", op i to kategorier: aber *og* mennesker.

Rekonstruktioner i menneskets billede

I øvrigt skal man være opmærksom på at rekonstruktioner meget ofte snarere er en fremstilling af det billede folk har inde i hovedet, end af virkeligheden. De tre palæantropologer Walker, Day og Leakey var iflg. *Evolutionens Ikoner* netop inde i disse overvejelser ved fundet af "kranium 1470" (senere kaldet *Homo rudolfensis*):

Man kan anbringe overkæben fremme foran og dermed give 1470 et langt ansigt, eller man kan putte den ind under og dermed gøre ansigtet kort ... Måden man anbringer kæben på, afhænger helt af ens egne forestillinger. »Det var faktisk ret interessant at se hvad folk gjorde med det,« har Walker udtalt. Og Leakey har senere tilføjet: »Ja, hvis man holdt kæben på én måde, så det ud som én ting; holdt man den på en anden,

Forsiden af denne medalje med marquis de Lafayettes kontrafej (han var berømt fra Den amerikanske Frihedskrig) viser at det er helt normalt for et moderne menneske (altså *Homo sapiens*) at have en ganske lav pande. Det har ikke det fjerneste med intelligens at gøre – eller mangel på samme! Fra spansk Wikipedia.

lignede det noget helt andet.« Kort sagt: Om 1470 kom til at se mere eller mindre menneskeagtigt ud, var alene afgjort af ham der stod for rekonstruktionen, og hans fantasi!

Så er der i øvrigt en anden ting som er værd at bemærke om menneskets opståen. Nu har der været forsket i sagen i mange år, så man skulle tro der herskede bred enighed på området, forskerne imellem. Som et par amerikanske palæontologer har sagt det: »Man skulle faktisk kunne gå ud fra at jo flere fossiler vi har fundet af *hominider* [eksemplarer af menneskefamilien], jo mere klart vil menneskets udviklingshistorie stå. Nu er det faktisk sådan at det modsatte er tilfældet.«

Og vi kunne tilføje at der findes forskere som mener at opstillingen af menneskets udviklingshistorie nærmer sig en sekulær/verdslig religion. Med et omskrevet churchillcitat: *Aldrig i videnskabens historie har så mange baseret så meget på så lidt* når det gælder fortællingen om menneskets evolution fra dyrene. Vi véd reelt intet om hvordan det skulle være foregået.

“Aldrig i videnskabens historie har så mange baseret så meget på så lidt

Tankevækker

Lad mig slutte med følgende lille tankevækker:

Bibelen har hele tiden hævdet at alle mennesker tilhører én art, i modsætning til darwinister som til at begynde med anså negrene for en mellemting mellem hvide mennesker og aberne. Grotesk udtrykt både i Darwins omtale af folkene fra Ildlandet og i Haeckels "stamtræ", plus i opfattelsen af afroamerikanere, først i slaveriets historie, siden helt op til tiden efter Anden Verdenskrig blandt hvide industrialarbejdere i Amerika som troede at halen på en "coon" faldt af engang efter fødslen.

Man har påstået at slaveriet er begrundet i Biblen. Men for at få dét ud af teksten, skal man vist læse Den hellige Skrift som en vis mand. Nej, det var tværtimod en kristen dame som skrev *Onkel Toms Hytte*, den bog om nogen, der medvirkede til at negerslaveriet blev ophævet.

Så tro det ikke når nogen vil hævde at Kirken er, og altid har været, modstander af sand viden. Man skal ikke tro på alt hvad man hører – eller læser i avisen eller ser på tv. Og åbenbart heller ikke – ups! – ser på udstillinger på Nationalmuseet! ■

Til overvejelse

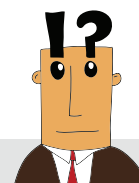
Med udgangspunkt i forrige artikels oplysning om Haeckel (side 20) og i Darwins rejseskildring efter jordomsejlingen med HMS Beagle diskutér problemet racisme og darwinisme. Mødet med menneskene på Ildlandet helt på sydspidsen af Sydamerika gjorde et meget stærkt indtryk på Darwin. Vi refererer fra Jostein Andreassens *Darwinbogen*, 2009, side 50, hvor han citerer fra den danske oversættelse fra 1876 af *Voyage of the Beagle*, på dansk "Rejse om Jorden":

Det var det løjerligste og interessanteste Skuespil, jeg nogen Sinde har set; ikke havde jeg forestillet mig, at Forskellen mellem det vilde og civiliserede Menneske var saa stor; den er større end den imellem et vildt Dyr og et Husdyr [...]

Naar man ser saadanne Folk, har man Møje med at tro, at de ere Ens Medskabninger og Beboere af den samme Klode. Man fristes ofte til at spørge om, hvilken Glæde nogle af de lavere Dyr kunne nyde; med hvor meget større Grund kunde man ikke opstille det samme Spørgsmaal med Hensyn til disse Barbarer!

Nu ville det være urimeligt at sætte lighedstegn mellem darwinisme og racisme i dag, selvom den var almindelig udbredt på Darwins tid. Men en eller anden historisk betydning har det vel haft? Prøv fx at vurdere hvilken betydning Darwins udtalelser kan have haft på hans "efterfølgere" (som fx omtalte Haeckel). Delafsnittene "Når man ser sådanne folk ..." og "Darwins negre og hottentotter" fra *Darwinbogens* kp. 3 hvor Darwin er citeret ordret, kan anbefales som kildemateriale.

I bogen *Den hundredårige der kravlede ud ad vinduet og forsvandt* er der nogle (morsomme og kraftige) hentydninger til svensk raceforskning i begyndelsen af det 20. årh. Dengang var svenskerne (OG danskerne med, ikke at forglemme) i gang med forskningsprojekter der bl.a. skulle vise at samerne tilhørte en lavere race. Læs mere om dette på <http://www.kristeligt-dagblad.dk/kultur/svenskere-fejrer-samerne-i-historiens-skygge>; bemærk især hvad videnskabsjournalisten Maja Hagerman har at sige om svensk racebiologi:

Vil du vide mere ...

En mere detaljeret gennemgang af de videnskabsteoretiske overvejelser i forbindelse med evolutionsteorien og især menneskets evolution findes i kp. 11 og 12 i *Evolutionens Ikoner*, Forlaget ORIGO, 2006. Bogen er forsynet med et omfattende noteapparat.

Læs (kort) om de nye fund af menneskefossiler i Georgien og om neandertaleren som ægte menneske i Origo 130, april 2014, side 16. – OG mere udførligt i næste artikel: *Nye fund kapper grenene af menneskets udviklingstræ*.

Og så virker det for mig som om vi mangler en helt essentiel brik i svenskernes identitet. På samme måde som indianerne og slavehandlen er en del af USA's historie. På samme måde som man i Tyskland spørger sig selv hvordan nazismen kunne få så stor en tilslutning. Jeg kan jo ikke lave om på det der var mine bedsteforældres værdier. Og jeg kan ikke ændre på det der skete i 1920'erne. Men jeg mener det er vigtigt at prøve at forstå hvad der skete. Vi har et ansvar for også at grave ned i historiens mørkeste sider og ikke bare lukke øjnene.

På evolution.dk behandles emnet *socialdarwinisme*, altså darwinismen i praktisk brug på samfundet (se <http://www.evolution.dk/historie/modtagelsen/i-offentligheden/socialdarwinisme/>). Diskutér om ikke sitets behandling af emnet er at gå uden om den varme grød. Hvis den naturlige selektion er den store "fremadstræber", må den vel også gælde på samfundsforhold? Så hvordan kan socialdarwinismen være "misbrug af Darwins teori"? For slet ikke at tale om eugenik/racehygiejne? Er det ikke blot en logisk konsekvens af teorien? – Dawkins er fx blevet mødt med forargelse over sin udtalelse om at "det er umoralsk at føde børn med Downs syndrom". Men er han bare ikke konsekvent i sin darwinisme? Og har danskerne ikke (i modsætning til nordmændene) givet ham ret ved at "stemme med fødderne"? De fleste Downs-fostre bliver jo aborteret i dagens Danmark! Hvad med de røster der også er fremme om at det er for dyrt for samfundet at folk "tillader sig at vælge Downsbørn til"? Smager det ikke *lidt* af eugenik? Altså at mennesker med en bestemt fremtoning ikke har ret til at leve?

Hvad med "Det ultimative Ikon"? (Se igen side 3 i dette blad.) Er denne meget udbredte "tegneserie" ikke med til at underbygge racisme i det moderne samfund? – Og hvordan slipper vi af med denne forestilling om at det moderne menneske er begyndt som hulemand, en duknakket, sprogløs gryntende dumrian der slår sin kone i hovedet med sin kølle og slæber hende hjem til ildstedet?

Diskutér hvordan denne forestilling stemmer med det faktum at de store civilisationer så at sige "er steget lige op af ørken-sandet", uden påviselig forudgående udvikling?

Rekonstruktion i menneskets billede. National Geographic kom i 2000 uforvarende til at afsløre hvor subjektive rekonstruktioner kan være. Ud fra de samme (få!) knogler bygger forskellige kunstnere helt forskellige typer op. (Sammenlign knoglerne på skumgummiunderlaget øverst i billedet med rekonstruktionerne nederst.) Lige fra de mere abelignende til de "næsten menneskelige". Men altså netop kun "næsten"! – Altså en øvelse i fantasi snarere end i facts.

Er nutidsmennesket klogere end oldtidsmennesket? På teknisk viden, ja vel! Men betyder det højere intelligens? Kunne man forestille sig at autister som "Rainman" har nogle hukommelsesevner som "er gået tabt" for "normalmennesket" i dag? (Husk lige at filmen om Rainman er baseret en faktisk persons liv.)

OBS! Det er en myte at mennesket kun bruger en begrænset del af sin hjernekapacitet (se http://en.wikipedia.org/wiki/Ten_percent_of_brain_myth). Men er det så dermed også en myte at de gamle ægyptere mistede en stor del af deres hukommelseskunst dengang skriftsproget blev opfundet – og med alfabetet, blev hver mands eje? Hvorfor/hvorfor ikke? Hvilke fordele er der ved at kunne noget udenad?

Hvordan med sprogenes udvikling? Fremskridt eller tilbageskridt? Og her menes ikke Jeronimus-betragtningerne om ungdommens fordærv og det sproglige forfald. Men hvordan er det fx gået med sprogenes grammatik? Sprognævnet har en interessant artikel i sit tidsskrift *Nyt fra Sprognævnet* om kasus i gammelt dansk og hvor ordet "kvinde" kommer fra. Se <http://www.dsn.dk> og find *Nyt fra Sprognævnet*, 2014 nr. 2, side 21 "Fra *kone* til *kvinde*".

NATIONAL GEOGRAPHIC *Behind the Scenes*

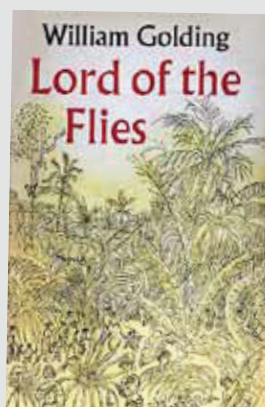
New Artists From Old Bones

It's hard to find someone who can draw a realistic-looking early hominid. That's why the GEOGRAPHIC's art department conducted a search for new talent. Four artists were picked to receive casts of two-million-year-old female *Homo habilis* fossils (left). From these bits of evidence they were to sketch—in skeletal and fleshed-out form—the hominid to whom the bones belonged. "Each artist had two weeks with the bones before they were sent on to the next person," says coordinator Kris Hannah. "Research was completely up to the individual. That's why their work looks so different. There's no one way to draw her." Paleoanthropologists reviewed the results. Intrigued with all four entries, the art department has invited the artists to paint finished versions based on input from the consultants.

MARK THRESEN, NGS TOPP, ART BY LEFT TO RIGHT: PORTIA SLOAN, JOHN DAUGHERTY, KAZUHIKO SANO, MAURICIO ALTON

MARCH 2000

William Goldings *Fluernes Herre* handler om et engelsk drengekor (symbolet på den højeste form for civilisation, jf. Darwins ildlandsbetragtninger ovenfor). Da drengene styrter ned på en øde tropeø uden overlevende voksne, udvikler deres stammesamfund sig uhyggeligt hurtigt til det rene barbari. – Er denne fortælling mere relevant for den menneskelige udvikling end fremskridtstroen i Det ultimative Ikon? – Skal vi dermed hellere tolke den danske prof. Globes ideer om sten-, bronze- og jernalder i lyset af et oprindeligt fald fra de høje Mellemøstlige kulturer i en fordrevet del af menneskeheden til fx israndslinjen efter sidste Istid i stedet for et udtryk for evolution?